

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון כ"ד אב תשע"ח | דף היומי בבלי: זבחים קיד.
דף היומי בהלכה: מסעיף ד' עד סעיף ז'.
מוסר: נפוצות ישראל מתחילת פרק ו' עד "וכל זה".
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק יא 'הקנאה גם היא' עד פרק יג 'אמנם על כל פנים'.

הדף היומי בהלכה

האם מותר לפצח בוטנים בשבת?

'שם' מלאכת דישה.
ובוטנים וכיוצא בהם, בזמננו, שרובם נקלפים בבתי חרושת ולא סמוך
לאכילה - דעת רבים מהפוסקים שכיון שעדיין ישנם רבים הרוכשים אותם
כשהם בקליפתם ומקלפים רק בסמוך לאכילה, מותר לפצחם ולקלפם בסמוך
לאכילה; ויש שהחמיר בדבר.
[שו"ע שיט, ה-ו, משנ"ב כ-כד, ושעה"צ טו; ביאורים ומוספים דרשו, 28 ו-31]

אחת מל"ט מלאכות האסורות בשבת, היא מלאכת 'הדש'. הדישה היא הוצאת
'גידולי קרקע' מתוך מ'בית גידולם', כגון הוצאת גרגירי דגן מתוך השיבולים או
מ'ה'מוץ', שהוא הקליפה הדקה העוטפת את הגרגיר.
ומאידך, מותר לפצח שקדים ואגוזים וכיוצא בהם (וראה שער הציון טו);
וכתבו האחרונים טעם לדבר, שאיסור דש הוא דווקא בדבר שהדרך לעשותו
לפני שיווק, אחסון וכדומה; אבל דבר שדרכו להעשות בסמוך לאכילה אין עליו

הדף היומי בהלכה

האם מותר לתלוש בננות מהענף העבה בשבת?

לפני מכירתן, או בשעת מכירתן, ואין מביאים אותן הביתה כשהן תלויות בענף
זה - יש בה איסור דישה לדעה זו. ויש שהתיר זאת, משום שתלישת הבננות
מהענף העבה אינה נעשית כ'גמר מלאכה', בדומה לדישה, אלא משום שהקונים
חפצים רק בחלק מהבננות המחוברות לענף.
[ביאורים ומוספים דרשו שיט, 28]

בהמשך לאמור: נחלקו הפוסקים אם איסור דישה הוא רק באוכל ('גידולי
קרקע') הנמצא בתוך פסולת המקיפה אותו, וכגון גרגירי דגן שבקליפתם; או
גם באוכל שפסולתו נמצאת בתוכו או מצידו. ואף לדעת המחמירים, אין איסור
לתלוש ענבים מהאשכול בשבת, כיון שזהו דבר שדרכו להעשות בסמוך לאכילה.
וכן פירוק שיני השום מראש השום, מותר.
אבל תלישת בננות מהענף העבה שבו הן תלויות - בזמננו שהדרך לפרקן

הדף היומי בהלכה

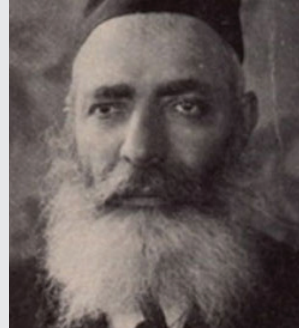
באיזה אופן ניתן להוציא עצמות מהבשר בשבת?

ולכן, יש להפריד את הבשר ולמושכו מעל גבי העצמות, ולא להוציא את
העצמות מתוך הבשר. ואם מוציא עצם שיש עליה בשר, הרי הם אוכל ופסולת
יחד, והדבר מותר; אך אם כוונתו בהוצאת העצם לברור ו'לתקן' את הבשר שלא
יהיה מעורב בעצמות - נחלקו הפוסקים אם מותר לעשות כן.
[ביה"ל שיט, ד, ד"ה מתוך; וראה שם ד"ה חייב; ביאורים ומוספים דרשו, 26; וראה
שם, 25 ו-27]

הוצאת עצמות מתוך בשר עוף או דג, אסורה בשבת משום איסור 'בורר', שהרי
זו הוצאת פסולת מתוך האוכל.
והעושה כן בשעת האכילה, יש אומרים שאין למחות בידו, כיון שיש המקלים
וסוברים שבשעת האכילה ממש מותר להוציא גם פסולת מתוך אוכל; אולם
לכתחילה אסור לנהוג כן, כיון שעיקר ההלכה כדעת הסוברים שאסור להוציא
פסולת מתוך אוכל אף בשעת האכילה.

רבי ירוחם ירד בתחנת הרכבת ומשם צעד רגלי לישיבה מהלך של כחצי שעה. בעלי חנויות שראוהו, סגרו את חנותם והצטרפו אליו. כך גם בעלי מלאכה, נערים, יושבי קרנות ועוד. הוא הגיע לישיבה כשיחד עמו הולכים שלוש מאות איש!

"להיות שגריר של עולם התורה": השיחה של המשגיח ממיר שהובנה כעבור שלושה חדשים

כעבור שלושה חודשים נפטר ר' ירוחם. בין ההספדים הרבים שנישאו עליו היה הספדו של הרב מובשוביץ זצ"ל מוותיקי תלמידיו, שסיפר: "בסערת מלחמת העולם הראשונה גלתה ישיבת סלובודקה, וכשהסתיימה המלחמה התכוננו לשוב לסלובודקה. ה'סבא' שיגר מברק לתלמידו ר' ירוחם וביקש שישתדל לפתוח את ישיבת סלובודקה ולחדש את סדריה, כדי שהתלמידים לא יבואו לחלל ריק אלא מיד ישתלבו בלימודים.

"ר' ירוחם ירד בתחנת רכבת הקרובה, משם ועד לישיבה, מהלך כחצי שעה, הלך רגלי. בעלי חנויות שראוהו, מיד סגרו את חנותם והצטרפו אליו. נפחים, סנדלרים, רצענים, בני נוער מובטלים ועוד ועוד. ר' ירוחם הגיע לבנין הישיבה כשיחד עמו הולכים שלוש מאות איש! עלה לישיבה ופתח בשיחה מוסרית, שלאחריה התיישבו שלוש מאות היהודים ללמוד תורה".

שמעו בני ישיבת מיר, והבינו. הוא לא דרש מהם דרישה מופקעת, אלא בדיו הוי עובדא. זה כוחו של "איש"!

(ע"פ והגדת)

הרב מפוניבז' היה מצטט את הגמרא בברכות: "אמר רבי יוחנן, בשעה שהקב"ה בא בבית הכנסת ולא מצא בה עשרה איש, מיד הוא כועס, שנאמר מדוע באתי ואין איש, קראתי ואין עונה". והיה מפרש את הגמרא כדרכו: גם אם יש תשעה - אם אין "איש", אין בעל יוזמה - לא יהיה מנין! אך אם יש, ולו אדם אחד - אבל הוא "איש", יהיה מנין...

ר' ירוחם, המשגיח הנודע של ישיבת מיר, העלה את ישיבתו לפסגות ודרש מכל אחד ואחד להיות "איש". באחד מהוועדים האחרונים שמסר בחייו לפני בן הזמנים אמר: "הבחורים שבים לבתיהם בכל רחבי פולין וליטא, בעגלות, ברכבות ובמכוניות. אתם מגיעים לעיר אחת, יורדים מהעגלה וממתנינים לרכבת, הרציף הומה אדם. יהודים וגם נכרים. כשיראו אתכם יתקבצו סביבכם: בן תורה, איש מעלה, יש לו מה לומר, להקנות ולהנחיל. הרכבת מגיעה ואתם עולים לקרון - הנוסעים היהודים יישבו לצידכם, ממולכם, יעמדו סביבכם: בחור ישיבה, אישיות נעלה, ימשכו אליו כברזל למגנט!..."

הבחורים היו רגילים לדרשותיו ולדרישותיו, אך כעת חשו שזה רף גבוה מדי, ציפיה בלתי מציאותית בעליל!

"נכנסתי פעם לביתו של הגר"פ שיינברג זצ"ל להתברך מפיו, וראיתי שנמלה מתהלכת על אחת הטליתות שעליו. רציתי לתופסה ולהשמיטה, אך הוא עצר בעדי, וביקש שאביא מהמטבח כוס..."

וְנָתַן לָךְ רַחֲמִים וְרַחֲמָךְ

את הכוס על הטלית והנמלה נכנסה לתוכה. "רציתי לזרוק את הכוס לפח, אך שוב הוא עצר בעדי ואמר: 'רד בבקשה למטה, שם יש גינה, אפשר להניחה שם שתלך לדרכה. זו בריאה של הקב"ה'..." (איש לרעהו, מתוך מאמר)

סיפר מנהל המשרד (בארה"ב) של ישיבת 'תורה אור': "פעם ביקרתי בביתו של ראש הישיבה הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל כדי להתברך ממנו. הבטתי וראיתי שנמלה מתהלכת על אחת הטליתות שעליו. רציתי לתופסה ולהשמיטה. אך רבי חיים פנחס עצר בעדי. הוא ביקש שאביא מהמטבח כוס, הוא הניח

אמרו אנשים לסטייפלער: "בבקשה ממך, תישאר, אתה עשירי למניין!" אמר להם: "אני מצטער, קבעתי לשעה אחת בדיוק עם האינסטלטור"

ומדוע לא ירד רבי שלמה זלמן אוירבאך בתחנה ליד הישיבה • רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל על גדלותם והליכותיהם של מאורי הדור

בנים אהם לה' (דברים יד, א)

שאלו אותו: "כבוד הרב, למה לא רצה הרב לעלות לרכב?" אמר להם: "ראיתי שלבחור הצעיר הייתה הנאה מכך שהוא לקח אותי תחת המטריה שלו. עדיף היה לי להירטב, ולא לפגום בהנאה שלו..." זה גדול הדור - לחשוב על ילד, על כל אדם. לשמח כל אדם. קודם תהיה "אדם", אחר כך תתפלל!

"חזון איש" היה מנין קבוע בביתו לתפילת מנחה, כל יום בשעה אחת. במנין השתתף גם הסטייפלר, רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל, שהיה גיסו של החזון איש. פעם אחת, רבע שעה לפני השעה אחת, קם הסטייפלר ועמד לעזוב. היו שם בדיוק עשרה אנשים, יחד עם הסטייפלר. אם הוא ילך לא יהיה מנין, וה"חזון איש" יאלץ להתפלל ביחידות.

אמרו אנשים לסטייפלר: "בבקשה ממך, השאר, אתה עשירי למניין!" אמר להם: "אני מצטער, קבעתי לשעה אחת בדיוק עם האינסטלטור." ניסו האנשים לשכנע אותו: "ואם קבעת איתו?! שיחכה האינסטלטור רבע שעה... הרי פה מדובר בחזון איש!" אמר להם הסטייפלר: "אני לא חושב שמוטר לי להתפלל כך, כשהאינסטלטור מחכה לי ומצטער בינתיים."

שאלו את ה"חזון איש", ואמר כדברי הסטייפלר: "אסור להשאר כך לתפילה, על חשבון האינסטלטור הממתין לשוא!" פעם אחת בא אדם לקחת את הסטייפלר במונית, כדי שיהיה סנדק בברית. הסטייפלר היה צריך להתארגן מעט, כדי שיוכל לצאת לברית, אך אותו אדם שבא לקרא לו זרז אותו, שלא במתכוון, יתר על המידה. אותו אדם אמר: "כבוד הרב, הנהג של המונית מחכה כבר בחוץ".

הרב שמע זאת, ומיד נעל את הנעלים בלי גרביים, וירד למונית. הוא הלך בלי גרביים לברית! לא היה אכפת לו, שיראו אותו יושב כסנדק בלי גרביים. ולמה? כדי לא לגרום לנהג מונית לחכות. אסור לצער אותו! לימוד גדול יש לנו כאן - ראשית חכמה תהיה בן אדם, ואל תעשה שום דבר על חשבון אחרים... קודם כל צריך להיות בן אדם!

(יחי ראובן-פרשת ויקרא)

בהלוותו של רבי שלמה זלמן אוירבאך זצ"ל השתתפו מאות אלפים. על אף שהיה אדם גדול, ומכיון שהיה אדם גדול- הוא היה עניו מאד. פגשתי אותו פעמים רבות באוטובוס, יושב בעונה גדולה, מוציא ספר תהילים קטן וקורא. הוא היה גדול הדור לא רק בתורה, אלא גם במידות. הוא היה "אדם" שלם.

מטעם הישיבה רצו לשלוח לו מונית או רכב עם נהג, להביאו לישיבה. היה עליו להגיע מ"שערי חסד", שם גר כל ימיו, עד ישיבת "קול תורה" בשכונת בית וגן, וזה קשה. בפרט היה הדבר קשה בשנות זקנותו. היה עליו ללכת ברגל מ"שערי חסד" עד "מחנה יהודה" לחכות לאוטובוס, בשרב או בקור ובגשם, ולאחר מכן לנסוע באוטובוס הצפוף עד "בית וגן". הוא לא הסכים לקבל רכב צמוד ולא הסכים למונית. כל חייו היה מגיע באוטובוסים לישיבה.

פעם אחת, כשהגיע לתחנה ברחוב הפסגה והיה צריך לרדת, ראו התלמידים שהיו אתו באוטובוס, שהוא לא ירד. הוא נסע עד התחנה האחרונה בבית וגן, וחזר ברגל לישיבה. הם לא הבינו, ושאלו אותו לאחר מכן: "כבוד הרב, תורה היא וללמוד אנו צריכים, מדוע לא ירד הרב אתנו בתחנה שלידי הישיבה?" אמר להם הרב: "אני ישבתי ליד החלון, ולידי ישב יהודי עם סלים. לא רציתי להטריח אותו שיקום עם הסלים..."

איזו דרך ארץ! הוא היה מוכן להמשיך לנסוע, להתרחק ממחוז חפצו, ואחר כך ללכת ברגל, כדי לא להטריח אדם! כמה אנשים אנחנו מכירים שהיו מתנהגים כך? זהו "אדם כי יקריב" - קודם כל להיות אדם!

פעם אחת הלך רבי שלמה זלמן זצ"ל ברחוב הפסגה, וגשם חזק התחיל לרדת. רבי שלמה זלמן ראה בחור צעיר משיבה קטנה, מתקרב אליו, עם מטריה קטנטנת של ילדים. הבחור ביקש מרבי שלמה זלמן להיכנס אתו תחת המטריה שלו. רבי שלמה נכנס מתחת למטריה, אבל המשיך להירטב כמקודם. המטריה הקטנה, מעל שני אנשים, לא הועילה כמעט כלום כנגד הגשמים העזים.

פתאום עצר רכב, והנהג הזמין את רבי שלמה זלמן: "כבוד הרב, הכנס ואקח אותך לישיבה".

אמר לו הרב: "לא, לא, אני הולך עם הבחור הזה".

הבחורים ראו את ראש הישיבה מגיע כשהוא כולו רטוב.

"אחד מהלומדים אצלנו הוא עורך דין מצליח, שהחליט שאם הידע שלו בחוק הישראלי כל כך נרחב ועמוק, עליו להכיר את החוק היהודי, את ההלכה, ברמה שאינה נופלת מכך. הוא משקיע רבות ונחשב לאחד המצוינים שבחבורה"

הרה"ג ר' יעקב צרפתי שליט"א מבני ברק החליט ביום בהיר לפתוח כולל יום שישי ל'דף היומי בהלכה' בעיר ראשון לציון. בשיחה מיוחדת עם 'דרשו' הוא מספר על היוזמה שגרפה הצלחה, ועל המהפכה שכל אחד מאיתנו יכול להולל

יעקב א. לוסטיגמן

מזה. הוא משקיע רבות ונחשב לאחד המצוינים שבחבורה. "הגיעו אלי בחורים מהישיבה הסמוכה, וסיפרו לי שהם לומדים 'דף היומי בהלכה' ורוצים להצטרף למבחנים אצלנו. אמרתי להם שהם מוזמנים בשמחה גדולה, והחלטתי להפוך את זה למשהו כללי. כל מי שרוצה יכול לבוא אלינו בימי שישי בהם מתקיימים המבחנים של 'דרשו', להיבחן ולקבל מלגה ממני, בנוסף למלגה שהם צפויים לקבל מ'דרשו'. אני בודק את המבחן במקום, ובאופן מיידי משלם את המלגה בהתאם לגובה הציון של הנבחן. היתה לזה הצלחה גדולה, והגיעו לא מעט בחורים שבאמת משקיעים כל החודש בלימוד 'דף היומי בהלכה', והמלגה הזאת מדרבנת אותם לכך בסייעתא דשמיא.

"אבל המלגה היא רק התוספת והדרבון הנוסף", מדגיש הרב צרפתי. "הדרבון הפנימי והעמוק יותר הוא הרצון של כל יהודי ירא שמים ללמוד הלכה ולדעת את ההלכה, על אחת כמה וכמה בתקופה הנוכחית בה אנחנו לומדים הלכות שבת, שהן כידוע נחוצות והכרחיות למי שרוצה להימנע מאיסורי סקילה ואיסורים דרבנן חלילה.

"אנחנו מספקים להם אווירת לימוד בבית מדרש ממוזג, עם קפה, עוגות ושתייה קרה, ספרי משנה ברורה במהדורת 'דרשו' וכל מה שצריך כדי ללמוד ביישוב הדעת ובשמחה. התוצאות לא מאכזבות ב"ה, והאברכים אצלנו באמת מוציאים פעם אחר פעם ציונים גבוהים מאוד. זה מחמם את הלב ועושה לנו חשק להרחיב את הפעילות עוד ועוד.

"כך למשל, אני שוקל לפתוח מוקדי בחינה נוספים עם השיטה הזאת, של תשלום במזומן ומיד לפי תוצאות המבחן. אני כבר במגעים עם מספר ישיבות שמאוד רוצות שנפתח סניפים כאלו בבתי המדרש שלהן, ורואות בכך תועלת מרובה לבחורים. כי מי שלומד הלכה, לא רק שהוא יודע איך להתנהג וממה להיזהר, אלא גם נכנסת בו יראת שמים מיוחדת, וכל האישיות שלו משתנה והופכת מעודנת ומחושבת יותר. הוא הופך להיות אדם שבאמת שומר מצוות, ולא רק עושה "מצוות אנשים מלומדה". זה דבר גדול מאוד, וזה תהליך שקורה אצל כל אחד ואחד שלומד הלכה בקביעות ולאורך זמן".

לסיום קורא הרב צרפתי לקוראים הנכבדים להצטרף אליו ולהקים יוזמות דומות: "אנשים מחפשים זכויות לקראת יום הדין, ובכלל, זכויות לחיים. רבותי, במאמץ לא גדול אפשר לארגן תרומות, ולהקים קבוצות של בחורים ואברכים שישקיעו בהלכה כל החודש בזכות ה-100 שקלים שאתם תמסרו לידיהם בסוף החודש אם הם יצליחו במבחן. המאמץ הוא קטן והזכות היא גדולה ועצומה".

ערב שבת קודש, בית הכנסת פא"י, בקריה החרדית בראשון לציון. מסביב יהם הסער, אנשים עסוקים בענייני השגרה ובהכנות לשבת קודש. העיר, שלמרבה הצער עדיין אינה מורכבת ברובה המכריע מיהודים שומרי תורה ומצוות, שוממה כמעט לחלוטין מקול התורה ביום כזה, בו כוללי האברכים המעטים הקיימים בה אינם פעילים. ואילו הישיבות הקדושות גם הן מלאות תכונה של בחורי החמד הנערכים לנסוע לביתם לשבת של חופשה.

אך כאן בבית המדרש מתרונן קול התורה. 22 אברכים חובשים את ספסלי בית המדרש בקביעות, ובכל שבוע מצטרפים אליהם כמה יהודים נוספים. לפנייהם פתוחים ספרי ה'משנה ברורה' במהדורת 'דרשו', ואצבעותיהם מתנופפות בחללו של בית המדרש בהתנצחות של תורה.

מי שאחראי למחזה המדהים הזה הוא הרה"ג ר' יעקב צרפתי, אברך כולל בני ברק ומומחה כשרות בימות השבוע, וראש כולל בראשון לציון בערב שבת קודש. "בימות השבוע אני אדם עסוק מאוד", הוא מספר. "בין הלימודים בכולל והסיוורים שאני עורך במפעלים להם אני מיעץ בענייני כשרות, לא נשאר לי זמן רב. אבל יום שישי היה יום פנוי אצלי, ולפני שנתיים החלטתי לעשות ביום הזה משהו מיוחד יותר, לבצע שליחות במקום שבו אין מישהו אחר שיעשה זאת. את הקהילה החרדית בראשון לציון אני מכיר היטב. התגוררתי שם שנים לא מעטות, ורעייתי עדיין עובדת שם כמורה מחנכת. המקום היה צמא לפעילות תורנית בימי שישי, וכך בסייעתא דשמיא הצלחתי לגייס את התמיכה הכספית הנדרשת, כדי שנוכל לצאת לדרך".

האברכים הלומדים בכולל מקבלים מלגה מכובדת של 400 שקלים לחודש: "מדובר בשעתיים לימוד פעם בשבוע, כך שבחשבון חודשי זה יוצא שמונה שעות לימוד וכל אברך מקבל בעצם 50 שקלים לשעה, שזו ללא ספק מלגה מכובדת מאוד. בנוסף, הם מקבלים גם לפי הצלחה שלהם במבחני 'דרשו', את המלגה שהארגון עצמו מחלק לכלל הלומדים, ואצלנו רוב האברכים נבחנים עם 'ביאור הלכה' כך שהמלגה גבוהה יותר, וכמו כן אני מוסיף להם 100 שקלים על המבחן אם הם מוציאים ציון של 95 או יותר", מספר הרב צרפתי.

באחרונה התרחב הפרויקט לא רק לבאי הכולל, אלא לכל מי שרוצה ללמוד ולהיבחן במקום. "למעשה היכולל שלנו מורכב ברובו מאברכים שלומדים כל ימות השבוע בכולל, אבל יש ביניהם גם אנשים שעובדים לפרנסתם. אחד מהם הוא עורך דין מצליח, שהחליט שאם הידע שלו בחוק הישראלי כל כך נרחב ועמוק, הוא צריך להכיר את החוק היהודי, את ההלכה, ברמה שאינה נופלת

השו"ת היומי

הפרישה חלה בטעות בלי ברכה - האם מותר להישאל על הפרשה כדי שהעיסה תחזור להיות טבל ותוכל להפריש שוב בברכה?

משולחננו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

לצורך, או שהוא גורם ברכה שאינה צריכה. בשו"ת מנחת יצחק (ח"ט ס"י קי"ח) דן בשאלה זו והביא ששאלו בזה את מרן הקהלות יעקב זצ"ל ואמר שאין לישאל דהוי גורם ברכה שאינה צריכה, ומרן האב"י עזרי' זצוק"ל אמר שנראה דמותר לישאל, ומה שאח"כ חייב להפריש ולברך זהו מצותו. והמנח"י עצמו סובר כמרן הקה"י והאריך בראיות וטעמים לאסור, וגם דן לחוש לדעת ה"ט"ז ביו"ד שכ"ג סק"ב דאין להתיר אלא בפתח בגוף הדבר ע"ש.

ובספר שאל תודה להגר"ב צ"ל פלמן זצ"ל (בין המצרים בסופו ענינים ס"ב) הביאו שהוא שלם בענין זה את הגאונים הנ"ל, והביא שדעת הדרך אמונה (פ"ב מתרומות ה"ט"ז צה"ל ס"ק תל"ב) כדעת אביו הקה"י לאסור, ואילו הגרי"ש אלישיב זצ"ל והגרא"ל שטיינמן זצ"ל סוברים שאין בזה חשש, וכן נקט הגרי"ש אויערבך זצ"ל בפשיטות במעדני ארץ (תרומות פ"ב ה"ז אות ג').

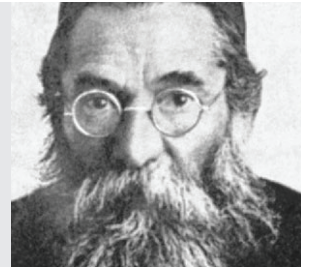
שאלה: מעשה באשה צדקנית שעשתה בצק בכמות גדולה כדי לקיים הפרשת חלה בברכה. בשעת הפרשה נכנס בעלה למטבח כדי לשמוע את הברכה ולהתפלל יחד בעת רצון של הפרשה, וראה שלוקחת בידה חתיכת בצק ואומרת: 'הרי זו חלה', ורוצה לברך. אמר לה בעלה שאסור לה לברך, מאחר שכשאמרה בפה שזו חלה כבר בוצעה הפרשה, ועכשיו אי אפשר לברך. היה עליה קודם להפריש חתיכה בלי לומר כלום, ולברך, ורק אחר הברכה לומר שזה חלה.

הצטערה האשה מאד שהפסידה את הברכה, ודמעות החלו לרדת מעיניה. אמר לה בעלה שילך להשאל על הפרשה בפני שלושה, והם יתירו את הפרשה, ואז תחזור העיסה להיות טבל ותוכל להפריש כדין בברכה.

השאלה היא - האם מותר להשאל, או שזה גורם ברכה שאינה צריכה?

תשובה: מבואר בגמרא ובפוסקים שניתן להשאל על תרומה וחלה ולעקרם כמו התרת נדרים, במקום צורך הלכתי. ועיין חת"ס (יו"ד סי' ש"כ) שכתב שאסור להשאל בחינם. והנודן שלפנינו הוא האם כשנשאל כדי שיוכל לברך, נחשב

במהלך האסיפה נעמד רב אחד ואמר: "אני אני מתאוות הכבוד. על כן עליכם לקבל את דעתי כי היא נקיה מכל רבב". עמד רבי לייב חסמן על רגליו והכריז: "אני מוחה על הדברים! איש זה טועה בדבר משנה!"

האם בימי הזקנה פוחתת תאוות הכבוד?

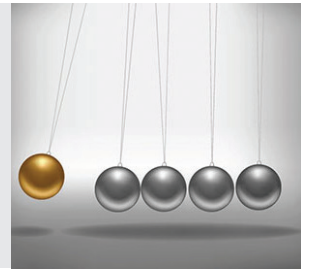
עמד רבי לייב חסמן על רגליו והכריז: "אני מוחה על דברי הרב הלז שאמר שזקן הוא ובטלה ממנו תאות הכבוד! מודיעני בזה, שאיש זה טועה בדבר משנה! שכן טבע האדם, שבשעה שנחלש אצלו אחד החושים, מיד יתחזק ויתאמץ כנגדו חוש אחר, לפיכך בעת רפיון התאוות, בימי הזקנה - דוקא אז מתגברת ומתאמצת הרדיפה אחר הכבוד עד למאד! ואדם שרדף אחרי הכבוד בנעוריו רק מעט, ירדוף אחריו בזקנותו הרבה".

(גיליון 'בית המדרש')

"הכבוד הוא מן המכשולות היותר גדולים אשר לאדם" (מסילת ישרים פרק יא) מעשה שהיה באסיפה שהתקיימה בירושלים בהשתתפות הגה"צ רבי לייב חסמן זצ"ל בנוגע לענין נחוץ, ונחלקו דעות המשתתפים בנושא מסוים. נעמד רב זקן ונשוא פנים אחד ואמר: "דעו נא רבותי, הן כבר זקנתי ושבת, והרי אני זקן כבן שבעים שנה, ולפיכך נקי אני מכל רדיפה אחר הכבוד, ודעתי כי ראוי לנהוג בענין הנידון כך וכך, ועל כן קבלו את דעתי כי היא האמת הצרופה ונקיה מכל רבב".

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

"אפילו אם מפצירים בו אביו או רבו שיספר להם מה שדיבר פלוני על אודותם - אסור"

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

כתוב בתורה שאין לדבר לה"ר על חברו בכל אופן. ואם אביו הוא עם הארץ, כתב ה'בן איש חי' שיאמר לפניו שאירע מעשה באדם אחד שעשה כך, ואמר לו החכם שדבר זה אסור. ואם עשה כן ולמרות זאת לא הבין אביו את הרמזים, דעת הגר"נ קרליץ שמותר לו לומר לאביו בפירוש שאסור, ובשעה שעובר את העבירה מותר אף להכלימו כדי להפרישו מהעבירה, שהרי למדו חכמים ש"אתה ואביך חייבים בכבוד ה'". אכן, דעת הגר"צ אבא שאול שאין היתר לבזות את אביו כדי למונעו מעבירה. ודעת הגר"ח קניבסקי שאם יודע שאביו יכעס עליו כשיעיר לו ולא יקבל ממנו, ע"ז נאמר "כשם שמצוה לומר דבר הנשמע" וכו'.

בסעיף ה' (כלל א' מהלכות רכילות) הנלמד היום בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים', מדגיש רבנו כי אפילו אם מפצירים בו אביו או רבו שיספר להם מה שדיבר פלוני על אודותם, אסור הדבר. זהו אכן ניסיון קשה הכרוך באי נעימות, שעל כדוגמתו אנו מתפללים "ואל תביאנו לידי ניסיון"... בביאורים ומוספים מביאים על כך את דברי השולחן ערוך ביורה דעה, שהרואה את אביו שעובר על דברי תורה לא יאמר לו "עברת על ד"ת", אלא יאמר לו בלשון שאלה - "אבא, כתוב בתורה כך וכך?" והוא יבין מעצמו ולא יתבייש. וכן מבואר לעיל ב'חפץ חיים' שכשהוריו מספרים לשון הרע מחויב למונעם בדרך כבוד [ואם החריש להם, הוא והם אינם ממלאים ימיהם ושנותם], ובבאר מים חיים שם כתב שיאמר להם בלשון רכה ובדרך כבוד כך: "אפילו אם הוא אמת,